

livre en Hongrie. Komoróczy - qui, après ses débuts dans l'hébraïstique était devenu assyriologue - suivait toujours les recherches sur Qoumrân. À l'université il tenait des cours d'interprétation de textes de Qoumrân. C'était aussi lui qui me donnait l'impulsion de continuer des études postgraduales à Léningrad, chez Amoussine. Avant de commencer à étudier des questions des textes de Qoumrân je m'occupais de la tradition historique de la littérature intertestamentaire. Chez Amoussine je commençais à s'occuper des questions des pesharim de Qoumrân, des caractéristiques formels des textes, des questions de la structure des textes et des problèmes de l'identification des personnages des pesharim.

Notes

¹ J. Aistleitner, *Acta Orientalia* 6 (1956), cf. I. Fröhlich, *Bibliographie des recherches hongroises sur les manuscrits de la Mer Morte* (=Bibl.), *Folia Orientalia* 25 (1988), pp. 79-83, no. 13.

² A. Scheiber, *Antik Tanulmányok* 4 (1957), pp. 145-146, cf. *Bibl.* no. 10; idem, *Antik Tanulmányok* 13 (1966), p. 147, cf. *Bibl.* no. 18.

³ I. Hahn, *Zur Chronologie der Qumran-Schriften*, *Acta Orientalia* 11 (1960), pp. 181-189, cf. *Bibl.* no. 37; idem, *Zwei dunkle Stellen in Josephus (Bellum Judaicum V. § 311 und § 142)*, *Acta Orientalia* 14 (1962), pp. 131-138, cf. *Bibl.* no. 38; idem, *Josephus und die Eschatologie von Qumran* [dans:], H. Bardtke (hrsg.), *Qumran-Probleme*, Berlin 1963, pp. 167-191, cf. *Bibl.* no. 39.

⁴ I. Hahn, *A holt-tengeri közösségtől az őskeresztény vagyonszétválásig*, *Világosság* 1 (1960), pp. 8-17, cf. *Bibl.* no. 33.

⁵ M. Burrows, *A holt-tengeri tekercsek*, Budapest 1961, cf. *Bibl.* no. 12; H. Stoll, *A holt-tengeri barlangok rejtélye*, Budapest 1967, cf. *Bibl.* no. 15.

⁶ L.M. Pákozdy, *Die wirtschaftliche Hintergrund der Gemeinschaft von Qumran* [dans:], H. Bardtke (hrsg.), *Qumran-Probleme*, Berlin 1963, pp. 269-291, cf. *Bibl.* no. 23.

⁷ L.M. Pákozdy, *Egy évtized Qumrán-kutatás*, *Theológiai Szemle* 3 (1960), pp. 72-78, cf. *Bibl.* no. 6.

⁸ E. Kocsis, *A zsidó messianizmus és a politikai kérdés Jézus életében*, *Theológiai Szemle* 3 (1960) 1-2, pp. 12-21, cf. *Bibl.* no. 42; idem, *A Jézus-kutatás régi és új utjai. Politikai ellentétek Jézus és a qumrániak között*, *Theológiai Szemle* 5 (1962), pp. 143-148, cf. *Bibl.* no. 43; idem, *Mi történt a két "szöveget" közt? (Az Újszövetség kortörténeti problémáiból)*, *Theológiai Szemle* 7 (1964), pp. 146-155, cf. *Bibl.* no. 44.

⁹ A. Szörényi, *Az Ur Jézus szenvedésének története új megvilágításban*, *Vigilia* 23 (1958), pp. 193-203, cf. *Bibl.* no. 47; idem, *Esszenusok, kereszténység, társadalom*, *Vigilia* 26 (1961), pp. 257-267, cf. *Bibl.* no. 48; idem, *A holt-tengeri tekercsek és szent János evangéliuma*, *Vigilia* 28 (1963), pp. 641-652, cf. *Bibl.* no. 49; H. Brownlee, *John the Baptist in the New Light of Ancient Scrolls* [dans:], K. Stendahl (éd.), *The Scrolls and the New Testament*, New York 1957, pp. 33-53, 252-256.

Ida FRÖHLICH

BIBLIOGRAPHIE DES RECHERCHES HONGROISES
SUR LES MANUSCRITS DE LA MER MORTE

I. HISTOIRE DES RECHERCHES SUR QOUMRÂN

1. -a, -y, *Jézus Krisztus és az esszenusok* (Jésus Christ et les Esséniens), *Világosság* 11 (1970), pp. 744-774.
2. FRÖHLICH I., *Vita az esszenusok körül* (Autour des Esséniens), *Világosság* 28 (1987), pp. 249-253.
3. HAHN I., *Bevezetés* [dans:] M. Burrows, *A holt-tengeri tekercsek*, Budapest 1961, pp. 3-12 (Introduction à l'édition hongroise de M. Burrows, *The Dead Sea Scrolls*).
4. HAHN I., *Új eredmények és új problémák a holt-tengeri tekercsek kutatásában*, utószó [dans:] H.A. Stoll, *A holt-tengeri tekercsek*, Budapest 1967, pp. 403-429 (Résultats et problèmes nouveaux dans la recherche des manuscrits de la Mer Morte. Postface dans l'édition hongroise de H.A. Stoll, *Die Höhle am Toten Meer*).
5. KARASSZON I., *Yigael Yadin (1917-1984)*, *Theológiai Szemle* 28 (1985), p. 52.
6. PÁKOZDY L.M., *Egy évtized Qumrán-kutatás* (Une décennie des études qoumrâniennes), *Theológiai Szemle* 3 (1960), pp. 72-80.
7. SZÖRÉNYI A., *Megszólal Juda sivatagja* (Le désert de Juda se met à parler), *Vigilia* 21 (1956), pp. 337-347.

II. LIVRES SUR LE MANUSCRITS DE QOUMRÂN

8. ALLEGRO J.M., *The People of the Dead Sea Scrolls*. Compte rendu: *Theológiai Szemle* 6 (1963), p. 320 (P. Czaniak).

9. AMUSZIN I.D., A holt-tengeri tekercsek és a qumráni közösség (Les rouleaux de la Mer Morte et la communauté de Qoumrân), Budapest 1986.
10. AVIGAD N., YADIN Y., M^egillat ħisônîť lib^erêsîť mim^egillôt midbar y^ehūdah, Jerusalem 1956.
Compte rendu: Antik Tanulmányok 4 (1957), pp. 145-146 (A. Scheiber).
11. BARDTKE H., (hrsg.), Qumran-Probleme, Berlin 1963.
Compte rendu: Theológiai Szemle 6 (1963), pp. 317-320 (A. Szabó).
12. BURROWS M., A holt-tengeri tekercsek (The Dead Sea Scrolls), Budapest 1961.
Compte rendu: Theológiai Szemle 4 (1961), pp. 390-392 (P. Czánik); Vigilia 26 (1961), pp. 747-749 (A. Szörényi).
13. EISSFELDT O., Handschriftenfunde in der Wüste Juda. Vortrag in der öffentlichen Sitzung der Akademie der Wissenschaften und Literatur, Mainz, am 26 Okt. 1956, Wiesbaden 1956, pp. 1-32; Apokryphen und pseudoepigraphenartige Schriften unter den Qumran-Texten - Der masoretische Text. Sonderabdruck aus der Einleitung in das Alte Testament 2. Aufl., Tübingen 1956, pp. 788-822; 832-846.
Compte rendu: Acta Orientalia 6 (1956) (J. Aistleitner).
14. HEMPEL J., Weitere Mitteilungen über Text und Auslegung der am Nordwestende des Toten Meeres gefundenen hebräischen Handschriften, Göttingen 1961 (Nachrichten der Akademie der Wissenschaften in Göttingen. I. Philologisch-Historische Kl., Jg. 1961, Nr. 10).
Compte rendu: Theológiai Szemle 7 (1964), pp. 126-127 (L.M. Pákozdy).
15. STOLL H.A., A holt-tengeri barlangok rejtélye (Enigme des grottes de la Mer Morte), Budapest 1967.
16. SUKENIK E.L., Ūṣar hammegillôt haggenūzôt, Jerusalem 1954.
Compte rendu: Acta Orientalia 6 (1956), pp. 292-294 (A. Scheiber).
17. STARKOVA K.B., Literaturnyje pamjatniki kumranskoj obščiny (Monuments littéraires de la communauté de Qoumrân), Leningrad 1973 (=Palestinskij Sbornik 24).
Compte rendu: Világosság 16 (1974), pp. 449-450 (I. Fröhlich).
18. YADIN Y., The Ben Sira Scroll from Masada, Jerusalem 1965.
Compte rendu: Antik Tanulmányok 13 (1966), p. 147 (A. Scheiber).

III. DÉCOUVERTES ARCHÉOLOGIQUES AU BORD DE LA MER MORTE

19. [--], A barlang kincsei (Les trésors de la grotte), Vigilia 18 (1953).
20. KOSZ TOLÁNYI I., Új megismerések a Biblia körül (Nouvelles connaissances sur la Bible), Vigilia 26 (1961), pp. 321-329.

21. PÁKOZDY L.M., Hogyan gazdálkodott Qumrán gyűlekezete (L'économie de la communauté de Qoumrân), Theológiai Szemle 3 (1960), pp. 1-12.
22. PÁKOZDY L.M., Hogyan gazdálkodott Qumrán gyűlekezete. Folytatás és befejezés (L'économie de la communauté de Qoumrân. Suite et fin), Theológiai Szemle 4 (1961), pp. 261-275.
23. PÁKOZDY L.M., Die wirtschaftliche Hintergrund der Gemeinschaft von Qumran [dans:] H. Bardtke (hrsg.), Qumran-Probleme, Berlin 1963, pp. 269-291.

IV. LES TEXTES DE QOUMRÂN

24. KOMORÓCZY G., Függelék M. Burrows, A holt-tengeri tekercsek, Budapest 1961-hez, pp. 281-371. (Traductions. Appendice du livre de M. Burrows) (Les textes sont les suivants: Règle de la Communauté, Le commentaire d'Habaccuc, Le Document de Damas, Complément à la Règle de la communauté).
25. S.F., A világosság fiainak könyve (Le livre des Fils de la Lumière), Vigilia 20 (1955), pp. 671-672.
26. SCHER T., A kumráni Templomtekercs (Le Rouleau de Temple de Qoumrân), Világosság 9 (1968), pp. 636-637.
27. TÓTH K., A holt-tengeri kéziratok kommentárjai (Les commentaires trouvées entre les manuscrits de la Mer Morte), Theológiai Szemle 2 (1959), pp. 205-211.

V. ASPECTS HISTORIQUES DE LA COMMUNAUTÉ DE QOUMRAN

28. FRÖHLICH I., A zsidó apokaliptika. Dánieltól János "Jelenések könyvé"-ig (L'apocalyptique juive. Du livre de Daniel jusqu'à l'Apocalypse de Jean), Világosság 20 (1979), pp. 374-382.
29. FRÖHLICH I., Istoričeskije elementy v pozdnjekanoničeskoj i apokrifičeskoj literature epohi ellinizma (II.v. do n.e. - I.v. n.e.) (Éléments historiques dans la littérature biblique tardive et dans la littérature apocryphe, à l'âge de L'hellénisme, II.s. av. J.C. - I.s. ap. J.C.), Leningrad 1984.
30. FRÖHLICH I., Le genre littéraire des pesharim de Qumrân, Revue de Qumrân 47 (1986), pp. 383-398.
31. GÖRGÉNYI B., A qumráni messianizmus (Le messianisme de Qoumrân), Vigilia 27 (1962), pp. 199-205.
32. GYÖRKI L., Az "igazság tanítójának" üldöztetése és az Ur Jézus kereszthalála (La persécution du "Docteur de Justice" et la crucifixion de Jézus), Vigilia 27 (1962), pp. 492-494.

33. HAHN I., A holt-tengeri közösségtől az óskeresztény vagyonszétválásig (De la communauté de biens des qoumrânites à la communauté de biens de l'Eglise primitive), Világosság 1 (1960), pp. 8-17.
34. HAHN I., Még egy szó a holt-tengeri vagyonszétválásról. Válasz a Vigiliá-aak (Encore un mot sur la communauté de biens de la communauté de la Mer Morte. Réponse a Vigilia), Világosság 2 (1961), pp. 34-39.
35. HAHN I., Josephus és a Bellum Judaicum eschatológiai háttere (Josephe Flavius et l'arrière-plan eschatologique du Bellum Judaicum), Antik Tanulmányok 8 (1961), pp. 199-220.
36. HAHN I., Papok, remeték, szabadságharcosok Judea pusztájában. A holt-tengeri tekercsek kutatásának két évtizede (Pretres, anachoretes et guerriers de l'indépendance dans le désert de Juda. Deux décennies des recherches des manuscrits de la Mer Morte), Világosság 8 (1967), pp. 65-73.
37. HAHN I., Zur Chronologie der Qumran-Schriften, Acta Orientalia 11 (1960), pp. 181-189.
38. HAHN I., Zwei dunkle Stellen in Josephus (Bellum Judaicum V. § 311 und § 142), Acta Orientalia 14 (1962), pp. 131-138.
39. HAHN I., Josephus und die Eschatologie von Qumran [dans:] H. Bardtke (hrsg.), Qumran-Probleme, Berlin 1963, pp. 167-191.
40. SER T., Rukopisi iz okrestnostej Mjortvogo Morja i istorija antičnoj kultury (Les manuscrits de la Mer Morte et l'histoire de la culture antique), Acta Orientalia 23 (1970), pp. 365-372.

VI. QOUMRÂN ET LE CHRISTIANISME

41. HORVÁTH L., Jézus, János, Kumrán (Jésus, Jean et Qoumrân), Vigilia 34 (1969), p. 795.
42. KOCSIS E., A zsidó messianizmus és a politikai kérdés Jézus életében (Le messianisme juif et les questions politiques dans la vie de Jésus), Theológiai Szemle 3 (1960) 1-2, pp. 12-21.
43. KOCSIS E., A Jézus-kutatás régi és új utjai. Politikai ellentétek Jézus és a qumrániak között (Tendances anciennes et nouvelles des recherches sur Jésus. Controverses politiques entre Jésus et les qoumrânites), Theológiai Szemle 5 (1962), pp. 143-148.
44. KOCSIS E., Mi történt a két "szövetség" között? (Az Újszövetség kortörténeti problémáiból) (Qu'est-ce qui se passait entre les deux Testaments? (Quelques problèmes de l'histoire de l'époque du Nouveau Testament)), Theológiai Szemle 7 (1964), pp. 146-155.

45. NYIRI T., Jézus és kora (Jésus et son temps), Vigilia 39 (1974), pp. 649-654.
46. PÁKOZDY L.M., A qumráni esszénusok és az ósegyház (Les Esséniens de Qoumrân et l'Eglise primitive), Theológiai Szemle 3 (1960) 11-12, pp. 333-361.
47. SZÖRÉNYI A., Az Ur Jézus szenvedésének története új megvilágításban (L'histoire du martyre de Jésus dans un éclaircissement nouveau), Vigilia 23 (1958), pp. 193-203.
48. SZÖRÉNYI A., Esszénusok, kereszténység, társadalom (Esséniens, christianisme, société), Vigilia 26 (1961), pp. 257-267.
49. SZÖRÉNYI A., A holt-tengeri tekercsek és szent János evangéliuma (Les rouleaux de la Mer Morte et l'Evangile de Saint Jean), Vigilia 28 (1963), pp. 641-652.